

Vanhan runon taitajia

ANNI LEHTONEN

Aloitamme tässä numerossa uuden sarjan 'Vanhan runon taitajia'. Siinä esitellään lyhyesti Karjalan laulajia, runottaria siten, että teksti on tällä paikalla ja kyseinen henkilö kansikuvana.

Esittelemme sarjassa kaksitoista naista, joiden nimet ovat jääneet pysyvästi elämään ja jotka aina muistetaan, kun kansanrunoudesta ja sen keruutyöstä puhutaan. — Sarjan aloittaa vuokkiniemäläinen Anni Lehtonen.

Vuonnissa 1866 syntyneitä Anni Lehtosta voi täydellä syyllä verrata Larin Paraskeen runovarojensa rikkaudessa ja hyvämuistisuudessa. Häneltä on merkitty muistiin valtava määrä kansanperinnettä, esimerkiksi sananlaskujakin lähes 8 000.

Anni Lehtonen oli Samuli Paulaharjun löytö. Onnellinen sattuma johdatti runontaitajan ja suurkerääjän yhteen Oulussa vuonna 1911. Tästä alkoi yhteistyö, seitsemän vuotta jatkunut haastattelujen sarja talvisin Paulaharjun kotona. Kerta kerralta kävi yhä selymmäksi, että Annin muisti oli lähes ehtymätön.

□ □ □

Tätä ei lainkaan ihmettele, kun tutkii Annin sukujuuria. Hän kuului Malisten maineikkaaseen runonlaulajasukuun. Hänen äitinsä Haapakotkuen Okahvie oli Ontrei Malisen pojan Vasselein tytär ja hänen isänsä Tsiitari Bogdanov kuului Lonkan laulajasukuun, Karjalaisiin. Näistä kahdesta suvusta löytyy pitkälti toistakymmentä mainittavaa laulajaa, joten eipä ihme, että Martti Haavio teoksessaan Viimeiset runonlaulajat hurmioituneena lausuu: "Tämä sukupuu on ylvinä sukupuu, mitä on kellään runonlaulajalla."

Anni meni naimisiin Kliimo Lehtosen kanssa ja heille ehti syntyä kuusi lasta, kun mies kuoli parhaassa iässä "kovaan jumalantautiin", joka raivosi Vuonnissa ja muissakin Vienan kylissä. Suuren perheen yksinhuoltajaksi jääneellä Annilla 'Kliimon lesellä', ei ollut muuta vaihtoehtoa kuin lähteä piänelolle. Suunnaksi hän valitsi lännen ja vaelsi erämaiden ja korpikylien kautta Ouluun. Täällä Paulaharju hänet tapasi — kerjuulta.

□ □ □

Kansanrunouden tutkijat ovat myöhemmin analysoineet Annilta tallennettua perinnettä ja havainneet, että hänellä oli paitsi loistava muisti myös erinomainen kyky improvisoida, toisin sanoen kyky yhdistellä eri aiheita toisistaan enemmän tai vähemmän poikkeaviksi muunnelmiksi. Tästä ovat hyvänä esimerkkinä itkuvirret; Anni osasi tarvittavat hää-, kuolin- ja sotaanlähtöitkut, mutta lauloi niiden lisäksi Paulaharjulle kymmeniä eri tilanteissa tarvittavia, aiheiltaan vaihtelevia itkuja, kuten Kun heponen joutu hettieh, heinällä kun sattuu sade jne.

Anni Lehtoselta muistiinmerkityn perinteen määrää arvioidaessa on lisäksi huomattava, että hän oli Vienan laulajista ainoa, jolta oli tilaisuus kerätä — ja ilmeisesti kerättiinkin — talteen kaikki mahdollinen; olosuhteet olivat hyvät eikä kiirettä ollut kummallakaan osapuolella. — SV

Monipuolinen Ravintola Karelia

Ravintola Karelia Käpylän Karjalatalossa tarjoaa todella monipuolisesti jokaiselle jotakin.

Herkullisesta Karjalaisesta keittiöstämme löydät taidolla ja sydämellä valmistettuja perinneruokia tsupukoista aina karjalanpaistiin.

Käytettävissä on kaikkiaan neljätoista erilaista ja erikokoista kokoushuonetta ja salia aina 4-400 hengelle.

Kaikki tanssista ja hyvästä musiikista nauttivat ovat tervetulleita tanssi-iltoinamme keskiviikkona, perjantaina sekä lauantaina pyörähtelemään parketille tai muuten vain kuuntelemaan elävää musiikkia, jota esittävät toinen toistaan kuuluisimmat yhtyeet ja solistit.

Perinteisen pitopöydän löydät Kareliasta sunnuntaina, jolloin kaikki alle 12-vuotiaat lapset saavat ruokailta ilmaiseksi vanhempiensa seurassa.

**Tervetuloa viihtymään – iloisesti yhdessä –
hyvässä seurassa.**

LAHJAKSI SUOMALAISELLE

Heimolehti Karjala —
suomalainen lahja
suomalaiselle.

Lisätietoja os.
Heimolehti KARJALA
Oksasenkatu 8
53100 Lappencranta 10
Puh. 953-11700/tilaukset